

τὸν ἐλικοειδῆ δρόμον τοῦ εἰς δάση μεγαλοπρεπῆ καὶ ἀρχαίας μοναξίας, θέλεις λάβειν ἰδέαν τινὰ τοῦ ἐνταῦθα παρασταθέντος θαύματος. Τὸ βάθος τοῦ ῥύακος πιθανὸν ὅτι διέφερεν ἀπὸ δέκα εἰς διακοσίους πόδας, κατὰ τὴν ἀνωμαλίαν τοῦ διαρρέομένου τόπου. Εἰς τὸ διάστημα τῆς ῥοῆς, ἡ νύξ μετετρέπη εἰς ἡμέραν καὶ ἅπασαν τὴν ἀνατολικὴν Χαουάην. Τὸ φῶς ἀνέτελλε καὶ ἐξηπλοῦτο ὡς ἡ αὐγὴ ἐπὶ τῶν ὀρέων, καὶ ἡ ἀναλαμβάνουσα αὐτοῦ ἐφαίνετο εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος τῆς νήσου. Ἐβλέπετο δὲ καὶ ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν μίλια μακρὰν εἰς τὸ πέλαγος· καὶ εἰς ἀπόστασιν τεσσαράκοντα μιλίων ἡδυνάτο τις λεπτοὺς τύπους νὰ ἀναγνώσῃ τὸ μεσονύκτιον.

Ὅλος ὁ δρόμος τοῦ ῥεύματος ἐκ τῆς Κιλωσίας εἰς τὴν Σάλασσαν εἶναι τεσσαράκοντα περίπου μιλίων. Ἡ γῆ τὴν ὁποίαν διέρρυσσε καταβαίνει πρὸς ἑκατὸν πόδας εἰς τὸ μίλιον. Τώρα δ' ἐψυχράνθη ἡ τῆς λάβας ἐπιφάνεια, καὶ μετὰ προσοχῆς ἐμπορεῖ τις νὰ διαπεράσῃ αὐτήν, μολοντί καυστήρως ἀτμός, ἀέρια δριμύτατα, καὶ καπνὸς πολλοῦ ἀκόμη ἀναδίδονται.

Δύο σχεδὸν ἡμέρας ὠδοιπόρουν ἐπὶ τῆς εὐμεγέθους ταύτης μάξης τῶν θερμῶν ἔτι καὶ καπνίζοντων ὀρυκτῶν· εἰς πᾶν δὲ βῆμα ἐξεπληττόμενη ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον. Λόφοι ἀνελύθησαν, χάσματα καὶ βαθεῖαι κοιλάδες ἐφράχθησαν, καὶ δάση μεγαλοπρεπῆ ἀνηλώθησαν ὡς πτερὸν εἰς τὰς φλόγας. Εἰς τινὰ μέρη διαιρούμενος ὁ ποταμὸς ἔρρεεν εἰς χωριστὰς κοίτας δι' ἀρκετὸν διάστημα, ἔπειτα δὲ συνενούμενος ἐσχημάτιζε νησία διαφόρου μεγέθους, μὲ δένδρα ἰστάμενα ἔτι ἐπ' αὐτῶν, κεκαυστηριασμένα ὅμως καὶ μαύρων σκελετῶν ὅμοια.

Τὴν ἀρχὴν τῆς ἐκρήξεως, ἡκολούθουν ελαφροὶ σεισμοί, πολλὰς κατὰ συνέχειαν ἡμέρας, πλησίον τοῦ κέντρου τῆς ἐνεργείας· μακρὰν ὅμως δὲν ἔγιναν ἐπαισθητοί.

Θεοῦ χεῖρ φαίνεται ὅτι διεύθυνε τὸ πύρινον τοῦτο ῥεῦμα, ὥστε, ἀοίκητον σχεδὸν ἔρημον διαπεράσαν, οὐδεμίαν ἀπώλεσε ζωὴν, καὶ ὀλιγωτάτην μόνον ἀνήλωσεν ἰδιοκτησίαν. Ὅλίγας τινὰς καλύβας ἔκαυσε, καὶ ὀλίγας φυταλίας ἠφάνισεν· ἀλλ' οἱ κάτοικοι φυγόντες διεσώθησαν. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐκρήξεως, οἱ μὲν τῶν κατοίκων τῆς Πούνας διῆγον τὸ πλεῖστον τοῦ καιροῦ παρακλήσεις καὶ θρησκευτικὰς ἀκολουθίας ἀναγινώσκοντες, οἱ δὲ ἐφυγον ἔντρομοι ἀπ' ἐμπροσθεν τοῦ καταστρεπτικοῦ στοιχείου· ἄλλοι εἰς τὸ κράσπεδον αὐτοῦ πλανώμενοι περιειργάζοντο τὴν κατ' ἡμέραν αὐτοῦ πρόσδον, ἄλλοι δὲ πάλιν ἐξηκολούθουν ἀκατάπληκτοι καὶ ἀτάραχοι τὸ σύνθημα αὐτῶν ἔργον, μολοντί ἐν μίλιον ἀπὸ τὰς θύρας τῶν ἔρρεεν ὁ πύρινος ποταμός. Κατὰ λέξιν ἡλῆθευεν ὅτι ἔτρωγον, ἔπινον, ἡγόραζον, ἐπώλουν, ἐφύτευσαν, ἔκτιζον, ἀδιαφοροῦντες κατὰ τὸ φαινόμενον εἰς τὸν βρυγμὸν δασῶν καταναλισκομένων, τὴν θάαν πυρὸς καταβιβρώσκοντος, τοὺς τρομεροὺς κρότους, τοὺς συριγμοὺς τοῦ αἵματος, τὴν διάρρηξιν τῆς γῆς, τὴν πτώσιν καὶ διάλυσιν γιγαντιαίων βράχων, τὴν ὀρμὴν καὶ σύγκρουσιν πυρίνων κυμάτων, τοὺς μυκηθμοὺς, τοὺς μορμυρισμοὺς, τὰς ἀνηκούστους βοὰς, τὰ ἐκ καιομένης

ἀβύσσου προερχόμενα. Ἀσυλλογίστως περιεφέροντο εἰς τὸ μέσον τῆς ἐκ τέφρας καὶ ἄμμου καὶ σπινθήρων βροχῆς, χωρὶς αἰσθημα θεωροῦντες τὸ φοβερόν καὶ κατὰ στιγμὴν ἀλλάσσον φαινόμενον τῆς ἀτμοσφαίρας, σκοτεινωπὸν, κατὰμαυρον, πελιδνόν, πυρίφλεκτον· τὴν πολλαχόθεν αἰφνίδιον ἀνύψωσιν τῆς φλογός, τὴν πρὸς τὰ ἄνω συστροφήν μυρίων στύλων καπνοῦ, καὶ τὸ μεγαλοπρεπὲς αὐτῶν συγκύλισμα εἰς πυκνά, ὡχρομέλανα, ἢ ποικιλόχροα νέφη. Ὅλα τὰ καταπληκτικὰ ταῦτα φαινόμενα ἐθεωροῦντο ὑπ' αὐτῶν ὡς ἡ πτώσις βροχῆς ἢ ὡς ἡ ποταμοῦ ῥοή, ἐνῶ εἰς ἄλλους ἐπέφερον τρόμον ὡς τὰ σημεῖα κατακαιομένου κόσμου, τῶν παρερχομένων οὐρανῶν, καὶ τῆς δευτέρας παρουσίας.

ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΡΗΜΟΝ.

ΤΟΠΑΛΑΙ, ὅσοι τῶν Εὐρωπαίων Χριστιανῶν ἐπεθύμουν νὰ ἐπισκεφθῶσι τὸν ἅγιον τάφον καὶ τοὺς λοιποὺς ἱεροὺς τόπους τῆς Ἱερουσαλὴμ, ὑπέφερον μεγίστους κόπους καὶ κινδύνους, διὰ τῆς Εὐρώπης εἰς Κωνσταντινούπολιν, κάκειθεν διὰ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας εἰς τὴν Παλαιστίνην μεταβαίνοντες. Ἀφοῦ δ' οἱ Σταυροφόροι κατέσχον τὴν χώραν ταύτην, μεγάλως εὐκολύνθησαν οἱ προσκυνηταί, εἰς τινὰ τῶν λιμένων τῆς Συρίας κατ' εὐθεῖαν πλέοντες· καὶ διὰ τοῦτο μάλιστα ἐκράτουν τόσον πεισματωδῶς οἱ Σταυροφόροι τὸ παράλιον τῆς Παλαιστίνης. Ἀφοῦ ἀπώλεσαν τὴν Ἱερουσαλὴμ, ἔκαμαν πρωτεύουσαν αὐτῶν τὴν Πτολεμαῖδα ἢ Ἀκρην, περὶ τὰ ἐβδόμηκοντα μίλια ἐκείνης ἀπέχουσαν. Ἡ πτώσις τῆς Ἀκρῆς παντελῶς αὐτοὺς ἀπεστέρησε τοῦ ἱεροῦ τόπου. “Ἡ φιλοχρηματία,” λέγει ὁ Γιββὼν, “ἦνοιγεν εἰσέτι τὸν ἅγιον τάφον εἰς εὐλαβεῖς τινὰς καὶ ἀόπλους προσκυνητάς, ἀλλὰ θλιβερά καὶ μονήρης σιωπὴ ἐπεκράτει κατ' ὅλην τὴν παραλίαν, ἥτις τοσοῦτον χρόνον ἀντήχει ἀπὸ τὴν τοῦ κόσμου ἔριδα.”

Ἄλλος δρόμος ἦτον ὁ διὰ τῆς ἀμμόδους καὶ ἀκάρπου ἐν γένει χώρας, ἥτις κεῖται μετὰξὺ Αἰγύπτου καὶ Παλαιστίνης, καὶ ἥτις συνιστᾷ μέρος τῆς Μεγάλης Αἰγυπτιακῆς ἢ Ἀραβικῆς Ἐρήμου. Ἡ ἔρημος αὕτη ἐκτείνεται ἐντὸς τῆς Παλαιστίνης μέχρι τῶν τειχῶν τῆς Ἰόππης· τοῦλάχιστον, ἀμμόδεις λόφοι ἕως αὐτοῦ σχεδὸν καλύπτουσι τὸ παράλιον. Ἡ ἀπὸ Καῖρου εἰς Ἰόππην ὁδοποιία λογίζεται ὡς δώδεκα ἢ δεκάπέντε ἡμερῶν. Εἶναι δὲ, ὅταν λαμβάνῃ τις τὴν ἀπαιτουμένην φροντίδα, ἀκίνδυνος μὲν, δυσάρεστος ὅμως καὶ πολύμοχος.

Προσκυνηταί, ἀπὸ τὴν Ἰόππην εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ διευσυνόμενοι, ἀφοῦ ἡ διεπέρασαν τὴν ἔρημον, ἡ ἀπέβησαν ἐκ τῆς Μεσογείου, βλέπουν ὀλίγον ἢ καὶ οὐδὲν τῆς ὠραιότητος ἢ καρποφορίας ἐκείνης, ἥτις τοπάλαι ἡξίωσε τὴν Χαναὰν τοῦ τίτλου “Γῆ ῥέουσα γάλα καὶ μέλι.” Ἀλλ' ἐπειδὴ οὗτος ἦτον ὁ κοινὸς δρόμος, τῶν ὄντι σχεδὸν ὁ μόνος εὐπρόσιτος, ὁ τοὺς προσκυνητάς εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ἄγων, πολλὰι προσπάθειαι ἐγίνοντο



Προσκυνηταὶ εἰς τὴν Ἑρημον.

εἰς συμβίβασιν τῶν σημερινῶν φαινομένων μὲ τὰς ἀρχαίας περιγραφάς. Ὁ Chateaubriand, ὅστις περι-
ῆλθε τὴν Ἑλλάδα καὶ Παλαιστίνην τὸ 1806 καὶ 1807,
ἐκφωνεῖ ὡς ἐπομένως:—“ Τὴν Ἰουδαίαν περιερχόμε-
νός τις, ἀηδιάζει κατὰ πρῶτον· ἀλλ’ ὁπότεν, μεταβαί-
νων ἀπὸ μοναξίας εἰς μοναξίαν, βλέπῃ ἐνώπιον αὐτοῦ
ἀπεριόριστον διάστημα, ἐξαλείφεται βαθυμῶδὸν ἡ ἀη-
δία, καὶ ἡ ψυχὴ αἰσθάνεται μυστικὴν τινα εὐλάβειαν,
ἣτις ζωογονεῖ καὶ ἀνυψοῖ τὸ πνεῦμα. Παράδοξα πολ-
λαχοῦ φαινόμενα διακηρύττουσι γῆν ἀπὸ θαύματα βρύ-
ουσάν· ὁ καυστηρὸς ἥλιος, ὁ ὑψιπέτης ἀετὸς, ἡ ἄκαρ-
πος συκὴ—ὅλη ἡ ποίησις, ὅλαι αἱ εἰκόνες τῆς Γραφῆς,
ὑπάρχουσιν ἐνταῦθα. Πᾶν ὄνομα μυστήριόν τι μνη-
μονεύει· πᾶν σπήλαιον τὸ μέλλον διακηρύττει· πᾶς
λοφος ἀντηχεῖ προφῆτου τόνους. Αὐτὸς ὁ Θεὸς ἐλά-
λησεν εἰς τὰς χώρας ταύτας· διερρήγμέναι πέτραι,
ἐξηραμμένοι ποταμοί, ἡμιανεωγμένοι τάφοι, τὸ τερά-

στιον μαρτυροῦσιν. Ἡ ἔρημος ἀκόμη φαίνεται ἀλαλός
ἐκ φόβου, καὶ φανταζόμεθα σχεδὸν ὅτι οὐδέποτε διέ-
κοψε τὴν σιωπὴν ἀφοῦ ἤκουσε τὴν τρομερὰν φωνὴν τοῦ
Αἰωνίου.”

Ἄλλοι ὅμως περιηγηταὶ ἔδειξαν ὅτι ἡ Ἰουδαία,
ἀκόμη καὶ τὴν σήμερον, μετὰ αἰῶνας πολέμου καὶ πα-
ραμελήσεως, δὲν εἶναι ὁ λη βραχώδης, ἄκαρπος χώρα,
τὸ φυσικὸν ἄγονον τῆς ὁποίας ἐπιβαρύνει καὶ ἡ τοῦ ἀν-
θρώπου χεὶρ. Οἱ Ἀγγλοὶ περιηγηταὶ Buckingham καὶ
Bankes ἐξέστησαν ἀπὸ τὴν μεγαλοπρέπειαν, τὸ κάλλος,
τὴν καρποφορίαν τῆς πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Ἰορδάνου χώ-
ρας· καὶ ὁ σοφὸς Γάλλος Λαμαρτίνος, ὅστις, τὸ 1832,
ᾠδοιπόρησεν ἀπὸ Βηρυττοῦ εἰς Ἱερουσαλὴμ, τὴν Συ-
ρίαν καὶ Παλαιστίνην διαπεράσας, λέγει ὡς ἐφεξῆς:—
“ Δὲν ἦτο γυμνὴ, βραχώδης καὶ ἄκαρπος χώρα—ἀνα-
μεμιγμένος σωρὸς χαμηλῶν ἀκαλλιεργήτων ὀρέων, ὡς
εἶχον εἰκονίσειν τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας πεπλανημένοι

τινὲς συγγραφεῖς, ἢ ὀλίγοι περιηγηταὶ σπεύσαντες ἐν τάχει νὰ φθάσωσιν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ νὰ ἐπανεέλθωσι· καὶ οἵτινες ἀπὸ τὸ εὐρύχωρον καὶ πολυποικίλον κράτος τοῦ Δωδεκαφύλου εἶχον ἰδεῖν μόνον τὸν πετρώδη δρόμον, ὅστις ἤγαγεν αὐτοὺς ὑπὸ καίοντα ἥλιον ἐκ τῆς Ἰόππης εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ. Ἡπατημένος παρὰ τῶν συγγραφέων τούτων, ἐπροσδόκων μόνον νὰ εὕρω ὅτι αὐτοὶ περιέγραφον.—Χώραν μικράν τὸ μέγεθος, ἄνευ ἐκτεταμένων θεωριῶν, ἄνευ κοιλάδων, ἄνευ πεδιάδων, ἄνευ δένδρων, καὶ ἄνευ ὕδατος· χώραν μὲ φαρὸς μόνον ἢ λευκοὺς γεωλόφους, ὅπου ὁ Ἀραβὴ ληστής κρύπτεται εἰς τὴν σκιὰν τῶν φαράγγων, διὰ νὰ γυμνώσῃ τὸν διαβάτην. Τοιοῦτος ἐνδέχεται ἴσως νὰ ᾔηται ὁ ἀπὸ Ἰόππης εἰς Ἱερουσαλὴμ δρόμος· ἀλλὰ τοιαύτη δὲν εἶναι ἡ Ἰουδαία, ὡς εἶδομεν αὐτὴν κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν ἀπὸ τὰ ὕψη τῶν εἰς τὰ μεσόρεια τῆς Πτολεμαΐδος λόφων, ὡς τὴν εὐρήκαμεν ἐκεῖθεν τῶν λόφων τῆς Ζαβουλὼν καὶ Ναζαρέτ, εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Ὄρους Ἑρμῶν ἢ τοῦ Ὄρους Καρμηλίου, —ὡς τὴν εὐρήκαμεν, τῶνόντι, κατ' ὅλον τὸ πλάτος αὐτῆς καὶ κατ' ὅλας τὰς ποικιλίας τῆς, ἀπὸ τὰ ὑπὲρ Τύρου καὶ Σιδῶνος ὕψη μέχρι τῆς λίμνης τῆς Τιβεριάδος· ἀπὸ τοῦ ὄρους Θεβάν μέχρι τῶν λόφων τῆς Σαμαρείας καὶ Ναπλώσης· καὶ ἐκεῖθεν μέχρι τῶν τειχῶν τῆς Σιών·

Ἀλλ' ἡ γῆ αὕτη, ἀκόμη τόσον ὠραία καὶ καρποφόρος μ' ὅλας τὰς δεινὰς μεταβολὰς ὅσαι αὐτοῦ συνέβησαν, ὑπέκειτο ἐξ ἀρχαιοτάτων χρόνων εἰς συνεχῆ ἀνομβρίαν, —συμφορὰν, ἣτις καταλλήλως εἰκονίζεται ὑπὸ τοῦ Μωϋσέως διὰ τῶν ἐφεξῆς λόγων, “Καὶ ἔσται σοι ὁ οὐρανὸς ὁ ὑπὲρ κεφαλῆς σου χαλκοῦς, καὶ ἡ γῆ ἡ ὑποκάτω σου σιδηρᾶ· δόξῃ Κύριος ὁ Θεός σου τὸν ὑετὸν τῆς γῆς σου κονιορτὸν, καὶ χοῦς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβήσεται.” Οἱ Σταυροφόροι, εἰς τὴν πρώτην σταυροφορίαν, ἐδοκίμασαν μίαν τοιαύτην ἀνομβρίαν. “Μολονότι,” λέγει Ῥοβέρτος ὁ Μοναχός, “ὁ φθάσας εἰς τὴν Ἰόππην στόλος ἐχορήγησε ζωοτροφίας εἰς τοὺς πολιορκητάς, τὰ πάνδενα ὅμως ἐπασχον ἀκόμη ἀπὸ τὴν δίψαν. Τόσον μεγάλη ἦτον ἡ ἀνομβρία εἰς τὸ διάστημα τῆς πολιορκίας, ὥστε οἱ στρατιῶται ἐσκαπτον τρύπας εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐπέεζον εἰς τὰ χεῖλη των τοὺς ὕγρους βώλους· ἐγλείφον τὴν δρόσον ἀπὸ τοὺς λίθους· ἐπινον τὸ σεσηπὸς ὕδωρ τὸ εἰς τὰ πρόσφατα δέρματα τῶν βουβάλων καὶ ἄλλων ζῶων, καὶ πάμπολλοι ἀπεΐχον τροφῆς, ἐπ' ἐλπίδι νὰ μετριάσωσι διὰ τῆς πείνης τὰς ὀδύνας τῆς δίψης.”

Πολλὰ παραδείγματα ἡμποροῦσέ τις νὰ δώσῃ τῆς ἀπὸ τὴν ἔλλειψιν τοῦ ὕδατος προερχομένης μεγίστης κακοπαθείας· ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀρκούμεθα εἰς τὴν ἐπομένῃν περιγραφὴν τῶν ἐπὶ τοῦ σώματος ἀποτελεσμάτων τῆς δίψης.—“Ὑπερβολικὴ τις ξήρανσις αἰφνιδίως κατανοεῖται εἰς ἅπασαν τὴν ἐπιδερμίδα· τὰ ὅμματα φαίνονται αἱματώδη, ἡ γλῶσσα καὶ τὸ στόμα, καὶ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς, καλύπτονται μὲ πλάκα τινὰ παχύτεραν Πενταδράχμου, βαθέος κιτρίνου χρώματος,

ἀνόστου γούσεως, πυκνότητος δὲ ὡς ἡ τοῦ μαλακοῦ κηροῦ. Λειποθυμία ἢ ἀπαύδησις ἀφαιρεῖ τὴν δύναμιν τοῦ σώματος· εἶδος δεσμοῦ εἰς τὸν λάρυγγα καὶ τὸ διάφραγμα, μετὰ μεγάλου πόνου, διακόπτει τὴν ἀναπνοήν. Δάκρυα στάζουν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς ἐκ διαλειμμάτων, καὶ τέλος ὁ πάσχων πίπτει καταγῆς, καὶ μετ' ὀλίγον ἀναισθητεῖ.”

Δυνάμεθα τώρα ὁπωσούν νὰ ἐννοήσωμεν τὸν σκοπὸν τῆς τὸ παρὸν ἄρθρου συνοδουούσης ζωγραφίας. Οἱ εἰκονιζόμενοι προσκυνηταὶ ἐπεσκέφθησαν τὴν ἁγίαν πόλιν, ἐπροσκύνησαν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου τάφου, ἀνέβησαν εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἑλαιῶν, ἐπion ἀπὸ τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ, ἐλούσθησαν εἰς τὸν Ἰορδάνην, καὶ περιεπλανήθησαν ἐπὶ τῶν ὄχθων τῆς Νεκρᾶς Θαλάσσης. Πάντα κίνδυνον μέχρι τοῦδε ἀποφυγόντες, στρέφουσιν ἤδη τὰ βήματα πρὸς τὴν πατρίδα· ἀλλὰ δὲν εὐρίσκουν εἰς τὴν Ἰόππην πλοῖον νὰ τοὺς μετακομίσῃ. Ὅθεν ἀποφασίζουν νὰ ὑπάγῃσι διὰ τῆς ἐρήμου εἰς τὴν Αἴγυπτον, κακεῖθεν διὰ Θαλάσσης εἰς τὴν Εὐρώπην· ἐκκλίνουν δὲ καὶ εἰς τὴν πετρώδη χώραν, ὅπου κεῖνται τὰ ὄρη Σινὰ καὶ Χωρήβ καὶ ἡ μονὴ τῆς Ἀγ. Αἰκατερίνης*. Ἀλλὰ χάνουσι τὸν δρόμον εἰς τὴν ἔρημον ἐκείνην τῆς φρίκης καὶ τοῦ ὀλοθυμοῦ! Πάσχουσι τὰ τῆς Ἀγαρ, ὅτε περιεπλανᾶτο μετὰ τοῦ Ἰσμαήλ· “τὸ ὕδωρ ἐξέλιπεν ἐκ τοῦ ἀσχοῦ,” καὶ καθίζουσιν νὰ ἀποθάνωσιν! Ὁ πολεμικὸς ἵππος, ὁ ἄπνους ἐπὶ τῆς καυστηρᾶς ἄμμου ἐξηπλωμένος, φαίνεται ὅτι ἐμπαίζει τὸν κύριον αὐτοῦ, προσπαθοῦντα νὰ σηκώσῃ ἀπὸ τὴν ἀπελπισίαν αὐτῶν τοὺς προσκυνητάς. Οἱ βραχιόνες καὶ τὸ σχῆμα τοῦ εὐρώστου στρατιώτου ἀνακαλοῦσιν εἰς τὴν μνήμην τοὺς ἀθλητάς ἐκείνους τοῦ Σταυροῦ, οἵτινες ἔργον αὐτῶν εἶχον νὰ φυλάττωσι καὶ ὑπερασπίζωνται τοὺς εἰς τὴν Παλαιστίνην προσκυνητάς. Εἰς μάτην περιστρέφει τὸν ὀφθαλμὸν αὐτοῦ εἰς τὸν ὀρίζοντα πρὸς ζήτησιν βοηθείας καὶ ἐλπίδος! Παντοῦ ὁ αὐτὸς πυρώδης ἥλιος! Νέφος δὲν σκιάζει τοὺς οὐρανοὺς! Ὁ Θερμὸς ἀὴρ τρέμει, καὶ ἡ πνιγρὰ ὀμίχλη πλέει ἐπὶ τῆς ἐρήμου, μακρυνὰ ὕδατα κατ' ὀφθαλμοπλανίαν παριστάνουσα, ὡσεὶ χαιρεκακοῦσα εἰς τὴν θλίψιν τῶν ταλαιπώρων! Ὁ γηραλέος, ὁ μὲ τὸν βραχιόνα πέριξ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ, φαίνεται ὡς νὰ ἔλεγεν, “Ἐδῶ λήγει πᾶσα κοσμικὴ ἐλπίς μου· ἐδῶ τελειώνει ὁ βραχὺς βίος μου!” Τὸ πρόσωπον καὶ ἡ στάσις τῆς θυγατρὸς ἐκφράζουν ἀγωνίαν καὶ ὑπόκλισιν· ἀλλ' ὁ ἡμίγυμνος ὁπαδὸς οὐδὲν συλλογίζεται, —τὰ πάθη αὐτοῦ μόνον τὸν κατακυριεύουσι.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΟΥ ΜΕΣΙΤΕΙΑΣ.

ΤΥΠΤΟΥΣΑ τὸν ἄνθρωπον ἢ συνειδήσις, πληροὶ αὐτὸν φόβου, καὶ τὸν βιάζει νὰ αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην μεσίτου, ὁ ὁποῖος νὰ καθιστᾷ θεαρέστους τὰς προσευχὰς του. Ὅτε ὁ Θεὸς ἔδωκε τὸν νόμον εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας ἐκ τοῦ Ὄρους Σινὰ, ἔτρεμον ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ παρεκάλουν νὰ μὴ τοὺς ἐμιμῇ κατ' εὐθείαν,

* Ἴδε Σελ. 66 καὶ 106 τοῦ παρόντος Τόμου.